SF vil forandring. SF vil fornyelse. SF vil solidaritet. SF vil ansvarlighed.

Også regeringen og det borgerlige Danmark vil forandring, men de vil ikke fornyelse. De vil ikke solidaritet. De vil ikke ansvarlighed.

Her går det afgørende skel i debatten om velfærdssamfundets fremtid.

Regeringen og det borgerlige Danmark har fundet på et slagord, som kaldes "fornyelse af velfærdssamfundet". Men når medicinen er mere pisk til de arbejdsløse, fjernelse af formueskatten, fjernelse af overgangsydelsen, flere penge til parcelhusejerne, flere penge til militæret er der ikke tale om fornyelse men om ældgamle ideer fra en svunden tid.

I debatten kaldes disse ideer for ny-liberalisme. Det er faktisk en tilsnigelse. Der er ikke spor nyt over dem. Der er tale om en gammel-liberalisme, hvor fordelingsprofilen er krystalklar: de velstillede skal have det bedre og de dårligt stillede skal have det værre.

Derfor stemte vi nej til finansloven og derfor vil vi fortsat kritisere den asociale politik, som finansloven er udtryk for.

Vi SF ere er ikke dem, der bare går i defensiven og forsvarer det bestående. Samfundsforandringer er selve grundlaget for vort parti og det gælder også i kampen for velfærdssamfundets fremtid. Men vor forandringspolitik er baseret på nogle klare principper og prioriteringer.

Lad mig nævne 5 vigtige områder:

For det første er der for vi SF'ere en sammenhæng mellem velfærd
og så de globale miljøproblemer samt de globale uligheder. Vi kan ikke lukke øjnene for det faktum, at den materielle vækst i den rige del af verden kun kan fastholdes, fordi u-landene ikke har den. Sagt anderledes: hvis alle mennesker på kloden havde vor levestandard, ville økosystemet bryde sammen. Så simpel og kompliceret er det på een gang. Hvad enten vi vil det eller ej, bliver vi på et tidspunkt nødt til at omstille vor økonomi og levevis i en mere økologisk bæredygtig retning.

Spørgsmålet er her følgende: kan denne omstilling finde samtidig med at vi fastholder en grundlæggende velfærd i samfundet.

Vort svar er et ja, men det forudsætter et nyt værdigrundlag for, hvad velfærd er og det forudsætter nogle grundlæggende ændringer i den måde, vi organiserer samfundet på.

Derfor forudsætter velfærd for det andet et nyt værdigrundlag og en ny

vækstmodel.

Vi kan ikke basere samfundet på en traditionel økonomisk vækst, som er baseret en stadig større produktion af materielle goder.

Vi kan ikke basere vore liv på, at nogle af os skal knokle stadig mere, samtidig med at andre ikke har noget at lave. Denne tankegang er ikke for ny for os. Når vi er socialister, er det jo netop fordi vi har en vision om et samfund, der bygger på menneskelig fællesskab i stedet for fortsat jagt på materielle goder.

Det nye er, at disse værdier en nødvendighed på grund af de enorme miljøproblemer. I stedet for flere materielle goder skal vi have mere tid til at leve et liv med vore børn og vore venner. Leve et liv, der ikke er defineret af lønarbejde men af menneskelig fællesskab. Det er derfor afgørende, at der sker en ny fordeling af arbejde og fritid. Nogle af os arbejder for meget. Andre arbejder slet ikke.

En kortere arbejdstid med 30-timers arbejdsuge, orlovsordninger, skraldemandsmodeller er en nødvendighed af hensyn til de arbejdsløse. Men det er også en nødvendighed for de, der er i arbejde. Skraldemandsmodellen var jo netop på genial vis udtryk for denne tankegang. De, der var arbejdsløse og som fik et job var glade. De, der havde et job og som fik mere fritid, var glade.

Vi lægger på landsmødet op til en mere fleksibel tilgang til, hvordan arbejdstidsforkortelsen kan gennemføres. 30-timers-ugen skal være en overordnet ramme, men indenfor denne ramme giver vi mulighed for lokale aftaler om forskellige modeller. Der vil eksempelvis være perspektiv i at aftale uddannelses- eller sabbatorlov indenfor arbejdstidsforkortelsen. Der vil være perspektiv i at udforme lokale skraldemandsmodeller. Det er vigtigt at vi ikke låser os fast på en helt firkantet model for den kortere arbejdstid. Vi har endnu ikke en helt færdig model, men vil arbejde videre med ideen.

Der er opstået en debat om, hvorvidt den kortere arbejdstid skal være med eller uden lønkompensation. Lad mig sige det klart: SF's politik er, at det skal ske med solidarisk lønkompensation. Det betyder, at de lavtlønnede skal have fuld kompensation, hvorimod mellemindkomster og høje indkomster kun skal have delvis kompensation. Der ligger således også en smuk lønudligningseffekt i vor arbejdstidspolitik.

For det tredie skal vi i debatten om den offentlige sektor fastholde det grundlæggende princip, at den offentlige sektor er til for borgernes skyld og ikke

omvendt. Et parti som Venstre forsøger at køre en profil på, at "mennesker er vigtigere end systemet". Jamen her er vi enige. Derfor er det så vigtigt at tage udgangspunkt i det, vi har kaldt borgernes rettigheder.

Vi har opbygget den offentlige sektor for at varetage nogle fælles opgaver, men hvis de fælles opgaver kan løses på andre måder end gennem den offentlige sektor, vi kender i dag, skal vi være åbne for at diskutere det.

Det er hvad vi tidligere har gjort i programmet om mere samfund og mindre stat og i den praktiske politik har vi altid været åbne overfor den tradition, der ligger i andelsbevægelsen, frivillige organisationer osv.

Hvad vi imidlertid altid har afvist, er at markedsøkonomien og profitmotivet skal lukkes ind i den offentlige sektor.

Markedsøkonomien er karakteriseret ved, at den enkeltes økonomiske muligheder bliver afgørende for, om man kan få del i de fælles goder. Princippet i andelsbevægelsen var, at man skal "stemme efter hoveder og ikke efter høveder". Dette princip er i fundamental modstrid med markedsøkonomien men i fuld overensstemmelse med SF s demokratiske principper.

Derfor afviser vi også at privatiseringer og udliciteringer er løsningen på den offentlige sektors problemer. Det er demokratiseringer og ikke privatiseringer, vi skal slås for.

I debatten om udviklingen af det civile samfund som alternativ til både stat og marked er det vigtigt at have tidsperspektivet i baghovedet. Der er tale om en proces, som er et vigtigt led i en socialistisk udvikling. En vigtig krumtap er forkortelsen af arbejdstiden, så vi får tid til at deltage i disse opgaver.

Men vi vil ikke kaste barnet ud med badevandet. Vi vil ikke afmontere den offentlige sektor uden sikkerhed for, at det vi får i stedet er bedre. Og der er også begrænsninger. Det er fint, hvis der bliver mere tid til at vi kan være sammen med vore gamle. Men jeg tror, de fleste vil betakke sig for at vende tilbage til en tid, hvor de gamle bliver afhængige af, at børnene passer dem.

Der er således fortsat behov for en god og solidarisk offentlig sektor. Der er også behov for, at denne på visse områder udbygges.

For det fjerde skal der i velfærdssamfundet være valgmuligheder, råderum og indflydelse for den enkelte.

De borgerlige forsøger at give det indtryk, at socialistisk politik er ensbetydende

med en ufrihed, hvor det kollektive altid står over individets rettigheder. Det er forkert. Socialismen har altid været en frihedsbevægelse, men det i en sammenhæng hvor friheden bliver meningsløs hvis den ikke sættes ind i et forpligtende fællesskab.

Frihed og fællesskab. Individuelle muligheder og solidaritet hænger uløseligt sammen.

I omstillingen af den offentlige sektor skal vi lægge stor vægt
på valgmuligheder og indflydelse for den enkelte. Men denne omstilling må også finde sted i den private sektor. Kravet om opbygning af en demokratisk økonomi med indflydelse på arbejdspladsen, skabelse af det udviklende arbejde, indflydelse på de økonomiske investeringer er så sandelig et moderne velfærdskrav - og ikke en 70'er-dagsorden som socialdemokraterne ynder at udtrykke det.
For det femte er SF's velfærdspolitik baseret på en forudsætning om benhård økonomisk ansvarlighed. Også vi har en forpligtelse til at gøre noget ved det store statsunderskud.

Ikke mindst derfor kritiserede vi finansloven. Den var både asocial og hamrende uansvarlig. Også derfor stemte vi imod skattereformen. Det var simpelthen økonomisk uansvarligt at give store skattelettelser til de velstillede.

Regeringens og de borgerliges økonomiske politik forkæler bevidst de konservative kernevælgere og de velstillede midtervælgere. Derfor afskaffede man formueskatten, derfor fik parcelhusejerne en milliongave.

Og derfor har man konsekvent afvist at diskutere den indtægtsgraduering af børnechecken, som SF har foreslået.

SF's økonomiske ansvarlighed er også en social ansvarlighed.
Hvis vi skal skære, skal det ikke være i solidariteten men i de velstilledes privilegier.

Derfor foreslår vi indgreb på velfærdsområder, der betragtes som kontroversielle, men som alligevel er nødvendige.

Det drejer sig om børnechecken, hvor vi foreslår, at den aftrappes ved en hustandsindkomst på over 500.000 kr. Vi kan ikke se nogen grund til, at også Janni Spies skal have børnecheck.

Det drejer om folkepensionen, hvor vi foreslår, folkepensionens grundbeløb aftrappes ved en samlet indkomst på over 325.000 kr.
Vi ser sådan set ingen grund til, at også millionæren skal have folkepension.

Det drejer sig om boligejernes rentefradrag. Her vi foreslår vi et loft over

rentefradraget, således at der maksimalt kan trækkes 100.000 kr. fra pr. person på selvangivelsen. Hvis de rige vil bo
i Strandvejsvillaer til mange millioner kr. kan det ikke være samfundets opgave at støtte dette gennem et fuldt rentefradrag.

Regeringen har ganske vist afvist den slags forslag som kætterske. Mogens Lykketoft og Hans Engeli skal ikke i konflikt med de borgerlige kernevælgere. Men den slags opportunisme og populisme kan ikke styre vores politik. Hvis de offentlige udgifter skal styres og solidariteten fastholdes er det nødvendigt at se på de velstilledes overbrug af offentlige ydelser.

Vi må også se på virksomhedernes ansvar. Erhvervslivets bidrag til velfærdsdebatten består af klynkeri, brokkeri og et gentagent mantra om at problemerne løses, hvis lønnen og understøttelsen sættes ned. Det nærmer sig ofte det pinlige.

De radikale er begyndt at tale om, at vi har et forsørgersamfund - og de tænker her primært på de arbejdsløse og
bistandsmodtagere. Men er der nogen, som bliver forsørget, er det da det private erhvervsliv. Hver landmand får offentlig støtte, som fuldt ud kan måle sig med, hvad en bistandsmodtager får. På finansloven afsættes hvert år et milliardbeløb til direkte erhvervsstøtte. Samfundet fejer op med et tocifret milliardbeløb overfor et dårligt arbejdsmiljø i virksomhederne. Staten må bidrage med næsten 30 mia. kr. i dagpengeudgifter, fordi virksomhederne ikke tager arbejdsløsheden alvorligt.

Det er uacceptabelt at erhvervslivet kører friløb overfor samfundets problemer. Hvis virksomhederne ikke selv vil, må de tvinges. Det gælder i forhold til at ansætte langtidsledige. Det gælder i forhold til arbejdsmiljøet. Det gælder i forhold til uddannelsesindsatsen.

En fornyelse af velfærdssamfundet med udgangspunkt i økologisk ansvarlighed, en ny fordeling af arbejde og fritid, indflydelse og valgmuligheder for den enkelte og en benhård økonomisk ansvarlighed er SF's svar på en diskussion, som i borgerlig og socialdemokratisk regi har været helt tømt for visioner. Denne fornyelse kræver ganske vist en en anden dagsorden end den, de forenede systempartier har været i stand til at levere. Det

kræver hårdt arbejde at sætte denne dagsorden, men vi er nødt til det. Kun vi kan

gøre det.

EU har spillet en vis rolle i debatten op til landsmødet. Det er der ikke noget underligt i, og vi bør gøre det til en styrke, at vi i SF ikke er bange for at tage en åben debat om EU. Der er jo ingen, som her det endelige svar på Europas problemer - debatten er derfor en nødvendighed.

Men det skal også siges, at ingen kan leve med evindelig flimmer. Det er derfor også nødvendigt med klarhed over SF's Europa-politik.

Siden sidste landsmøde er der sket det, at forhandlingerne mellem regeringen og SF om et dansk udspil brød sammen kort før jul. Bag sammenbruddet gemmer der sig en politisk uenighed om EU's fremtid og Danmarks placering i det europæiske samarbejde.

For os var det vigtigt, at der kom en formulering om, at hensynet til miljø er vigtigere end hensynet til det indre marked. Og i forlængelse heraf at der sker en opstramning af miljøgarantien, så den i det mindste kan leve op til, hvad der blev sagt til vælgerne i 1986.

Det lykkedes ikke. Regeringen viste ingen vilje til virkelig at slås for miljøet - heller ikke selvom vi direkte foreslog formuleringer fra det socialdemokratiske arbejdsprogram.

Men det er uholdbart. Der bliver aldrig i Danmark opbakning bag et samarbejde, der medfører forringelser af miljøet fordi hensynet til varernes frie bevægelighed er det overordnede princip. Men så er det vores opgave at slås for grønne værdier i samarbejdet. Det er vores opgave at gøre op med dogmet om, at de frie markedskræfter står over alt andet og at det indre marked har en guddommelig kraft i den hellige traktatskrift. Det er derfor, vi står for en socialistisk EU-politik.

For os er det af største vigtighed, at EU åbner sig for Østeuropa. Ikke mindst af sikkerhedspolitiske årsager. Også af den grund er vi fortsat et unionsmodstanderparti. Vi gik kun med i det nationale kompromis, fordi det lykkedes at undtagelser på de områder der definerer unionsudviklingen.

Det karakteristiske ved det nationale kompromis og Edinburgh-aftalen er, at det i højere grad er politiske end juridiske aftaler. Kvaliteten i aftalerne står og falder derfor med, at politikerne også efterfølgende står ved deres ord. I forhandlingerene før jul lykkedes det ikke at få regeringen til at bekræfte, at den vi stå fast på undtagelserne under forhandlingerne.

Dette kunne ikke fortolkes anderledes end at regeringen er løbet fra det nationale kompromis og det kan vi ikke leve med. Hvis der skal skabes tillid mellem elite og befolkning i Europa-politikken er det en første forudsætning, at politikerne står ved deres løfter. Det gør SF og vi vil under ingen omstændigheder efter regeringskonferencen sige ja til et resultat, der rører ved de danske undtagelser.

Vi mener undtagelserne alvorligt. For os er de centrale elementer i en europæisk vision om et fleskibeelt samarbejde i flere rum, som er en forudsætning for, at Østeuropa kan inddrages i samarbejdet.

Anderledes med regeringen, for hvem det udelukkende er et taktisk spørgsmål om, hvornår der kan skaffes flertal for at ophæve undtagelserne.

Lad mig nævne et eksempel, som jeg opleve for nylig. På en konference om ØMU'en der var arrangeret af Finansrådet sagde Mogens Lykketoft følgende: "Danmark ville have både økonomiske og politiske fordele af at tilslutte sig en fælles EU-mønt. Kun befolkningens modvilje imod den øgede integration, som den Økonomisk-Monetære Union indebærer taler imod". Det kan vist kaldes en kærlighedserklæring fra Lykketofts side. Han har kun ét problem, og det er befolkningen. Det skal nævnes, at Marianne Jelved var helt på linie med Lykketoft.

For ikke så længe siden foreslog Nyrup, at Danmark skal tilslutte sig fredsskabende- og fredsbevarende styrker i EU-regi. Jamen, er det ikke i strid med forbeholdet? Det skulle man tro, men Nyrup mente vist, at hvis man kalder sådanne aktiviteter sikkerhedspolitik og ikke forsvarspolitik, går det nok. Jamen den slags fup kan vi ikke acceptere, og vi har derfor klart afvist

Nyrups eksotiske idé.

Det er indlysende, at vi må tage afstand fra den slags og vi kan ikke have tillid til tidligere samarbejdspartnere, som i den grad har undergravet en fælles aftale.

I den situation må vi vurdere vor placering, og HB lægger op til et tættere samarbejde med unionsmodstanderbevægelserne. Der har været en del debat om, hvilke ord vi skal bruge, men jeg vil godt pointere, at jeg fuldt og helt kan støtte den formulering, der blev vedtaget af et flertal i Hovedbestyrelsen.

Et samarbejde med unionsmodstanderbevægelserne betyder naturligvis ikke, at vi overtager deres politik og opgiver vor egen. Lad os da bruge det udtryk, som Aksel Larsen yndede, når han omtalte samarbejdet med Socialdemokratiet. At hvis du skal

til Korsør og kan følges ad til Roskilde, ja så gør du det.

Denne ikke-sekteriske opfattelse af samarbejde har altid været SF's og skal også være det i denne sag.

Men vi står fast på den politik, der blev vedtaget på sidste års landsmøde. Og vi er da glade for, at nej-bevægelserne nu - i modsætning til tidligere - erkender, at undtagelserne har betydning.

Det er sagt op til landsmødet, at et samarbejde med nej-bevægelserne er udtryk for, at SF har besluttet sig til at sige nej ved næste folkeafstemning. Det bygger på en misforståelse. Vi har hele tiden sagt, og jeg vil godt gentage det: vor stillingtagen afhænger af det konkrete forhandlingsresultat. Alt andet ville da også være tosset. Men det er jo interessant, at vi er det eneste parti, som endnu ikke har taget stilling. Det bør vi da rose os selv for.

Vi har en vision for det europæiske samarbejde. En vision om et helt Europa, som på trods af forskelligheder spiller sammen i et fleksibelt samarbejde - i det vi har kaldt Europa i flere rum. Et europæiske samarbejde, der ikke er baseret på logikken i det indre marked, men på grønne og solidariske værdier. Et samarbejde, der ikke er baseret på elitær og bureaukratisk lukkethed men på folkelig deltagelse og demokrati.

Vort mål er at skabe forandring og fornyelse - i Danmark men

9 –

også i det europæiske samarbejde.

I forgårs fejrede vi 1. maj - og som altid var vi ude med de røde faner, der står så flot til de bøgetræer, som er lige ved at springe ud. Som altid hørte vi taler om international solidaritet og behovet for at skabe menneskeværd også i det danske samfund.

Partiet Venstre havde været så venlig at præsentere deres velfærdsudspil umiddelbart før 1. maj og det gav socialdemokraterne en fælles prugelknabe. Venstres udspil er ganske forfærdelig, og Guds nåde se til os alle, hvis disse ideer gennemføres.

Men det var måske også lidt for nemt. Hvis man ser på de konservatives reaktioner, tyder alt på, at Venstres udspil bliver et eksotisk mellemspil, som hurtigt havner på historiens mødding. Og tak for det.

Det er langt mere realistisk - og derfor farligere - at der tegner sig et stadigt tættere samarbejde mellem Socialdemokratiet og de konservative. Det virkelige

magtcentrum i dansk politik i dag ligger i samarbejdet mellem Mogens Lykketoft, Marianne Jelved og Hans Engeli.

Det var dette trekløver, som før jul smedede de rænker, som sendte Venstre ud på planken. Det var dette trekløver, som var årsag til at Hovedstadsreformen led skibbrud. Det vil være dette trekløver som om kort tid klarer de kommunale forhandlinger. Det vil efter sandsynlighed være dette trekløver, som til efteråret klarer næste års finanslov.

Samarbejdet mellem regeringen og de konservative har haft en langt større dynamik end vi i sin tid havde forventet. Det kan derfor heller ikke udelukkes, at det ender med den gamle højrefløjs-socialdemokratiske drøm om en S-K-regering.

Hvad det end ender med, så er det vigtigt, at vi formulerer et venstre-alternativ til denne sammenrend hen over midten. Et S-K-samarbejde vil være forfærdelig. Det vil være ren beton. Det vil være centralisme. Det vil tromle al kritik og opposition ned under den sorte asfalt. Og værst af alt: det vil fortsætte den linie, der blev lagt med finansloven.

Også de konservative vil et opgør med de solidariske sider af velfærdssamfundet. For nylig foreslog Hans Engelle at udskyde grønne afgifter og bruttoskatten for erhvervslivet samt at give skattelettelser for 10 mia. kr. Og finansieringen? Ja, skattelettelserne skulle ske ved at skære 19 mia. kr.i dagpenge og andre overførselsindkomster. Er det socialt ansvarlig? Er det økonomisk ansvarligt? Vel er det ej.

De konservative har ét mantra, som de gentager nårsomhelst og hvorsomhelst de har lejlighed til det. Og det er at lejeværdien skal ned. Er det virkelig økonomisk ansvarligt?

Socialdemokraterne har taget afstand fra disse ideer. Men kan de holde til presset? Selvfølgelig skal de konservative have noget. Sidste år fik de afskaffet formueskatten og de gav en milliongave til parcelhusejerne. Hvad bliver det næste, de vil få?

Her er det også at der må stilles følgende spørgsmål: findes der overhovedet nogen grænse for, hvad socialdemokraterne vil acceptere for at tilfredsstille midterpartierne og de konservative? Når man gik med til at fjerne formueskatten er det svært at forestille sig.

Her bliver SF's rolle så vigtig.

Det er sagt, at SF i øjeblikket er politisk isoleret. Når dansk politik er styret af Bermuda-trekanten mellem Lykketoft, Jelved og Engeli er det vel indlysende, at vore direkte indflydelsesmuligheder i Folketinget er begrænsede. Men det er ikke ensbetydende med at, vi ikke har nogen rolle at spille eller at vi er isolerede.

For det første er vort politiske arbejde ikke begrænset til folketingsarbejdet. Vi har indflydelse i amter og kommuner gennem mange dygtige lokalpolitikere. Vi har borgmestre og rådmand - vi indgår mange steder i flertalskonstellationer som giver betydelig indflydelse.

Vi er i stand til at sætte nye dagsordener - både lokalt og centralt. Når alle partier i dag påstår, at de er grønne, er det i høj grad vores fortjeneste. Vi vil fortsat have rolle som de trækdyr, der skaber en ny grøn udvikling. Vi har sat dagsordener på fødevarepolitikken. Vi har sat dagsordener på demokratiet i
den private og offentlige sektor.

For det andet vil vi til stadighed forsøge at få maksimal indflydelse i Folketinget. Af og til lykkes det. Andre gange lykkes det ikke. Men det er vigtigt, at vi er der med realistiske alternativer, så regeringen kan se at der eksisterer en reel mulighed for et samarbejde til venstre.

Denne mulighed var der også i efteråret. Hvis regeringen ville, kunne den have lavet en aftale til venstre.

Jeg har bemærket mig, at Mogens Lykketoft rejser land og rige rundt med det budskab til det socialdemokratiske bagland, at hvis SF i efteråret havde været lige så fornuftig som Enhedslisten, var regeringen ikke blevet tvunget i armene på de konservative. Jeg kan godt forstå, at Lykketoft har behov for bortforklaringer overfor et åbenlyst skeptisk bagland. Men den her er næsten for tyk.

Nu gav Enhedslisten nogle ret forskellige meldinger, men Lykketoft tænker formentlig på den, som gik på, at Enhedslisten ville stemme ja til Finansloven, hvis alternativet var, at regeringen faldt.

At Lykketoft finder en sådan melding fornuftig, er fuldt forståelig. Den er meget bekvem for ham selv, og det er sikkert derfor, at der hersker et så godt forhold mellem ham og Enhedslisten.

Nu hører det med til historien, at Enhedslisten ændrede signaler sidst i forløbet. Det skal imidlertid under alle omstændigheder siges, at vi aldrig kunne finde på at give Lykketoft friløb til hvad som helst - heller ikke hvis han truer med regeringens

afgang. Dertil er han for højredrejet.

Vor holdning er defineret af om vi får indflydelse, så der gennemføres SF-mærkesager. Der var ingen åbninger fra regeringen, hvad der har een eneste årsag: den havde på forhånd besluttet sig for et forlig til højre. Vi har ikke tvunget regeringen hen i favnen på de konservative. Det har ikke været nødvendigt. Som kåde kaniner er den selv sprunget op i skødet på den rare bamsemand Engeli.

Vi forstår ikke regeringens lyster i den henseende, men kære socialdemokrater: lad være at forbinde os med dem. Det er et valg, I selv har truffet.

Det skal således igen understreges, at vi ikke indgår i regeringens parlamentariske grundlag. Kan der laves aftaler med regeringen, er det helt fint. Men får vi ikke indflydelse, føler vi ikke noget ansvar for regeringen.

Problematikken er på det seneste blevet aktuelt omkring hjemmeservice-ordningen. Her har erhvervsministeren besluttet at bide al skam af sig selv: hun forsøger at få det parti, hun er sat i verden for at bekæmpe, til at redde den ordning, der er den eneste vision, hun har udtænkt. Verden kan være paradoksal.

Nu er sagen så den, at vi ikke er specielt begejstrede for hjemmeservice-ordningen. Ikke at vi som Frank Aaen mener, at rengøring er udtryk for tyende-arbejde. Men vi finder sådan set ikke grund til, at staten skal bruge en halv milliard kroner på aktiviteter, som folk selv bør betale. Vi mener helt alvorligt, at der er mere perspektiv i at bruge pengene til grøn beskæftigelse. Derfor er der naturligvis også sammenhæng i tingene når vi har gjort det til en betingelse for støtte til hjemmeservice-ordningen at der også satses på grøn beskæftigelse.

Samme Frank Aaen, som tidligere karakteriserede hjemmeservice som tyende-arbejde er nu vendt 180 grader og er blevet en varm fortaler for ordningen. Jeg ved ikke, hvad Mimi har gjort ved ham, men det forekommer ret mærkværdigt. Frank Aaen hævder, at vi sammenblander æbler og bananer når vi kobler hjemmeservice til grøn beskæftigelse. Vel gør vi ej. For os er det et spørgsmål om beskæftigelsesstrategi.

Spørgsmålet er følgende: hvis vi har pose med en halv milliard kr. i hånden, skal de så bruges til støtte til rengøring eller til at løse en række påtrængende miljøproblemer? Vi synes det sidste og vil derfor stå fast på kravet om grøn beskæftigelse.

Vi vil stemme imod loven om hjemmeservice, hvis vort krav ikke opfyldes.

Vi skal her på landsmødet vælge ny hovedbestyrelse, og jeg vil godt sige den afgående hovedbestyrelse tak for et godt samarbejde gennem de sidste 2 år.

Den nye HB vil komme til at stå overfor vigtige opgaver. Vi skal tage stilling til resultatet af regeringskonferencen. Vi har et kommunalvalg foran os. Og det er slet ikke usandsynligt, at vi indenfor de næste 2 år også vil opleve et folketingsvalg.

Det vil stille store krav til os - både i HB og i partiet som helhed. Vi har alle et ansvar for, at vort parti bliver stærkere. Vi har alle et ansvar for, at der bliver skabt et alternativ til det socialdemokratisk-borgerlige sammenrend. Vi har alle et ansvar for, at der bliver skabt en venstreudvikling i det her land.

Så mange ting afhænger af os. Den nødvendige grønne omstilling forudsætter, at vi er i front. Den nødvendige fordeling af arbejdet forudsætter, at vi tager initiativerne. En solidarisk offentlig sektor med valgmuligheder forudsætter den nytænkning, vi står for. En demokratisk økonomi bliver ikke skabt, hvis ikke vi presser på med det. Den nye danske Europa-politik bliver en luftig parantes, hvis ikke vi bidrager til at etablere et folkeligt pres på den danske regering.

Disse opgaver kan vi ikke løse alene. Vi må være åbne overfor kræfter udenfor SF - både i Danmark og i det europæiske samarbejde. Vi må gå i diskussion med almindelige mennesker - så vi får inspiration og ikke visner i selvtilstrækkelighed. Men i disse bestræbelser for en moderne dansk og europæisk venstreudvikling må vi tage afsæt i den historie, den kultur og det politiske grundlag, der er vort. Og vi skal hele tiden holde fast i det indre sammenhold, der i sidste ende er vor styrke.
Der er mange, som ønsker et svagt SF og det er her op til landsmødet blevet sagt, at vi bliver splittet. Her må vi skuffe de håbefulde. Det vil ikke ske.

Vi har haft en debat - javel, men er det ikke naturligt? Kunne man ikke ønske, at der også i andre partier var en mere åben diskussion? Det centrale er imidlertid, at vi i denne diskussion kender det ansvar, der ligger i, at vort parti også i fremtiden vil være krumtappen på den danske venstrefløj. Og at vi derfor ikke vil tillade os selv hverken at blive splittet eller svækket. Så mange ting afhænger af os - og vi kan, hvis vi vil.